

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **A. E. E.**, zast. JUDr. Jaroslavem Palasem, advokátem, se sídlem Dělnická 30, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 6. 2008, č. j. 28 Az 80/2007 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupci žalobce JUDr. Jaroslavu Palasovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 25. 6. 2008, č. j. 28 Az 80/2007 - 41, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-2830/VL-10-P07-R2-2004, ze dne 16. 11. 2007, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a Mgr. Pavle Rajmanové se přiznává odměna ve výši 4800 Kč. Předmětným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že žalovaný se ve velmi podrobném odůvodnění rozhodnutí poté, kdy téměř doslovně zachytil azylový příběh žalobce se zdůrazněním zjevných nesrovnalostí a nejasností, velmi přesvědčivě, logicky a srozumitelně vypořádal se zásadními námitkami žalobce, které postavil na svých obavách z tvrzeného aktivního členství ve straně SCNS a zejména z tvrzeného podezření státních orgánů z účasti žalobce na zničení strategického mostu přes řeku Mungo. Žalovaný se pečlivě vedeným pohovorem snažil ověřit charakter a intenzitu politické činnosti žalobce. Na cílené dotazy na charakter strany (hnutí SCNC), znak či další symboly reagoval žalobce velmi nepřesvědčivě, odpovědi se snažil nalézt v přinesených podkladech.

Prezentoval se jako aktivní funkcionář hnutí, který měl školit spoluobčany a předávat jim informace o historii, přesto - ač se označoval za školeného technika, který chtěl jít na univerzitu - nebyl schopen sdělit datum založení hnutí SCNC, ani popsat jeho symboly. Další nesrovnalosti se týkaly faktického držení členského průkazu - průkaz neměl, posléze měl, ale zbavil se ho. Právě tak se odchýlil při podávání informací o svém zatčení policií: u prvního pohovoru spontánně tvrdil, že po zadržení přivolala policie vůz taxislužby, později uvedl, že byl převezen služební Toyotou. Další obavy z návratu spojoval žalobce se zničením mostu přes řeku Mungo. Byl zadržen policií, když nesl dokumenty, že chtějí zastavit pohyb přes most, proto je podle svého tvrzení hledán vládou a hrozí obvinění ze zničení mostu. Žalovaný shromáždil konkrétní zprávy z nezávislých zdrojů, ze kterých vyplývá, že se jednalo o nehodu, žádný zdroj se nezmiňuje o podezření na cílenou akci SCNC. Soud dovodil, že žalobce se po celou dobu řízení snažil podávat záměrně informace co nejvíce obecné a kusé, aby eliminoval riziko odchýlení se při eventuálních dalších pohovorech. Tam, kde poskytl konkrétnější informaci (držba stranického průkazu, symboly strany, zadržení policií včetně odvozu, atd.), při doplňujícím pohovoru již nebyl schopen na tutéž otázku podat shodnou odpověď. Závěr, že pro nevěrohodnost výpovědi žalobce nepovažuje soud jeho žádost o udělení azylu za důvodnou, učinil soud již ve svém původním rozsudku; soud se ztotožnil s rozhodnutím žalovaného, že nejsou naplněny taxativně vymezené důvody pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu podle § 12 zákona o azylu. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a náležitě odůvodněné považoval soud také rozhodnutí o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona. Soud neshledal pochybení ani nelogičnost v tom, že žalovaný při úvaze o doplňkové ochraně vyšel z informací žalobce, kdy jeho politickou angažovanost správně vyhodnotil jako nevěrohodnou, a z informací ohledně tvrzeného zničení mostu. Soud se ztotožnil se žalovaným, že je nepravděpodobné, aby žalobce hledaný vládou a podezřelý ze zničení mostu zcela legálně opustil Kamerun, a to s vlastním cestovním pasem. Skutečnosti tvrzené žalobcem a z nich pramenící obavy pro případ návratu s ohledem na nepřesvědčivý azylový příběh a objektivní informace zcela důvodně neskýtají žalovanému možnost udělení doplňkové ochrany. Ze zpráv totiž jednoznačně vyplývá, že událost byla uzavřena jako autonehoda, žádné trestní stíhání nebylo zahájeno. Soud odkázal na informace zaznamenané ve správním rozhodnutí, z nichž neplyne, že by žalobci jako neúspěšnému žadateli o azyl hrozily represálie. Soud žalobci neuvěřil jeho angažovanost v hnutí SCNC a podotkl, že podle Informace Spolkového úřadu pro migraci - SCNC ze dne 1. 9. 2005 nejsou členové této organizace kamerunskou vládou systematicky pronásledováni. Byť se žalobce pokoušel postavit své důvody odchodu a obavy z návratu na okolnostech s rádobou politickým podtextem, nelze těmito informacím pro zjevnou nevěrohodnost přednesu žalobce uvěřit. Pro postup podle § 14b zákona o azylu soud s ohledem na obsah tohoto ustanovení neshledal v případě žalobce žádné skutečnosti. Krajský soud nezjistil žádné pochybení v logických závěrech žalovaného, který posoudil zachycený skutkový stav z hlediska zákonem vymezených podmínek pro udělení mezinárodní ochrany negativně. Krajský soud neshledal existenci takových skutečností, které by rozhodnutí žalovaného zpochybnil, a proto nedůvodnou žalobu zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost a požádal o ustanovení zástupce. Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 1. 8. 2008, č. j. 28 Az 80/2007 - 62, ustanovil zástupcem stěžovatele pro řízení o kasační

stížnosti JUDr. Jaroslava Palase, advokáta. Podáním ze dne 28. 8. 2008 zástupce stěžovatele kasační stížnost doplnil.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení

(§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřijatelnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné, ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany není jenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Za důvod přijatelnosti své kasační stížnosti stěžovatel označil skutečnost, že krajský soud v napadeném rozsudku nerespektoval vlastní předchozí rozhodnutí a pochybil při výkladu doplňkové ochrany.

Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a namítal, že se soud ztotožnil s názorem žalovaného, že pokud by byl skutečně hledán vládou, jistě by nevycestoval na svůj cestovní doklad; pro takový závěr však ve spisu chybí podklady. Poukázal na to, že pas může být vydán i osobě nechtěné v zemi původu s cílem zajištění jejího odchodu, případně může být pas získán nedovoleně. Stěžovatel konstatoval, že žalovaný přihlédl jen k některým informacím, zprávy o zemi původu vyložil jednostranně a použil jen argumenty, které podporovaly jeho závěry. Správní orgán, ani soud se nevypořádaly s tou částí podkladů, která hovořila ve prospěch stěžovatele, ani nehodnotily stěžovatelem uvedenou zprávu <http://www.southerncameroon.org/2006/11>. Žalovaný navíc neměl dostatek podkladů pro posouzení doplňkové ochrany - rozhodnutí bylo vydáno ke konci roku 2007 a podklady pro vydání rozhodnutí jsou zejména z roku 2005 a 2006. Prověřování doplňkové ochrany však podle stěžovatele souvisí s hrozícím nebezpečím vážné újmy v blízké budoucnosti, nikoliv ve vztahu k minulosti. Z neaktuálních zpráv vycházel i krajský soud. Stěžovatel poukázal na špatný stav dodržování lidských práv v Kamerunu, který nemůže být považován za demokratický stát, ani bezpečnou zemi. Neexistence důvodů pro udělení azylu nepopírá automaticky skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu. Při posuzování doplňkové ochrany musí žalovaný vycházet zejména z objektivních informací o stavu dodržování lidských práv v dané zemi a nelze připustit, aby zohledňoval jen osobní charakteristiky stěžovatele. Stěžovatel zmínil zprávu UNHCR, která hovoří o možnosti věznění osob, jež jinde žádaly o azyl. Namítal, že rozsudkem ze dne 29. 11. 2006, sp. zn. 28 Az 45/2005, krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného s tím, že bývalým žadatelům o azyl hrozí vězení, dochází i k mučení. Soud nijak nezduvodnil, proč se od svého původního názoru odchýlil.

V doplnění kasační stížnosti zástupce stěžovatele uvedl, že soud především pochybil při posouzení, zda byly splněny podmínky § 12 zákona o azylu, rovněž nepovažoval za dostatečné odůvodnění závěru, že se jedná o zjevně nedůvodnou žádost. Stěžovatel je v zemi původu pronásledován pro jeho aktivní členství v SCNC a z důvodu účasti na zničení strategického mostu přes řeku Mungo. Krajský soud pouze přejal nepodloženou argumentaci žalovaného, že stěžovatel nepředložil žádné důkazy, že splňuje podmínky pro udělení azylu. Stěžovatel uzavřel, že tvrzení žalovaného i soudu týkající se § 14 zákona o azylu nejsou řádně odůvodněna.

Nejvyšší správní soud předesílá, že se plně ztotožňuje s přesvědčivým a vyčerpávajícím odůvodněním kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu. Nejvyšší správní soud rovněž shledal, že podklady, které si žalovaný v průběhu správního řízení opatřil významně zpochybňují věrohodnost tvrzení stěžovatele, kterou oslabují též rozdíly mezi jeho jednotlivými výpověďmi.

K otázce věrohodnosti tvrzení žadatele o udělení mezinárodní ochrany Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, www.nssoud.cz, podle kterého *není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpověď. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.* Této povinnosti žalovaný v projednávané věci dostal, neboť věrohodnost tvrzení stěžovatele vyvrátil, resp. zásadním způsobem zpochybnil.

Nejvyšší správní soud dále poukazuje na svůj rozsudek ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, www.nssoud.cz, podle kterého *správní orgán nemá povinnost sám domýšlet důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné.* Tvrzení stěžovatele byla vyvrácena a jiné důvody pro udělení azylu neuvedl, důvody pro udělení azylu proto dány nebyly.

Podobně v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud uvedl, že *správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá.*

K otázce aktuálnosti informací o zemi původu Nejvyšší správní soud podotýká, že tvrzení stěžovatele o hrozbě jeho pronásledování z důvodu jeho členství v SCNC a údajné účasti na zničení mostu přes řeku Mungo, byla vyvrácena, a tudíž postačovalo, aby žalovaný v obecné rovině posoudil, zda žadatelům o azyl nehrozí v případě návratu do Kamerunu nebezpečí trestního stíhání či jiné perzekuce. K tomu si žalovaný opatřil přiměřeně aktuální informace.

Nejvyšší správní soud dále poukazuje na svůj rozsudek ze dne 8. 8. 2006, č. j. 4 Azs 358/2005 - 95, www.nssoud.cz, ve kterém řešil rovněž případ státního příslušníka Kamerunské republiky, který tvrdil, že je členem SCNC a kvůli pronásledování ze strany vlády odešel ze země. Soud ve zmíněném rozsudku vyslovil, že *jakkoli může být pro stěžovatele obtížné, a často i zcela nemožné, prokazovat jím tvrzené skutečnosti, v čem ústupky činit nelze, je požadavek na přesvědčivost a konzistentnost jeho výpovědi. Tento aspekt*

je přitom třeba hodnotit s ohledem na veškeré stěžovatelovy projevy v průběhu správního řízení. Ze správního spisu je zřejmé, že stěžovatel povinnost břemene tvrzení neunesl, neboť jednotlivé rozpory v jeho sděleních zpochybňují skutkový základ, jímž stěžovatel v kasační stížnosti odůvodňuje svůj názor, že žalovaný i krajský soud nezjistily skutkový stav věci přesně a úplně ... nelze hovořit o „nepodstatných detailech“ či o „drobných rozporech“, které lze přičíst odlišnému vnímání časových údajů ve stěžovatelově zemi a kultuře, ve které vyrůstal, popřípadě nepřesnému překladu a tlumočení. Ačkoli lze samozřejmě připustit, že s odstupem času může stěžovateli činit potíže si přesně rozpomenout na některé jednotlivosti, u otázek, jako je např. počet vězňů, jakým způsobem opouštěl zemi původu či zda u sebe měl pas, je diverzita výpovědí v míře, v jaké vyplývá ze správního spisu a jak byla podrobně předestřena jak v rozhodnutí žalovaného, tak v rozsudku krajského soudu, skutečností těžko přijatelnou, uvěřitelnou, a tudíž i ospravedlnitelnou.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna ustanovené zástupci stěžovatele JUDr. Jaroslavu Palasovi, advokátu, byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů [první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky] a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 4800 Kč, tj. 912 Kč. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 5712 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2009

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu

